

Clostridium difficile infektion

Avsnittet i Vårdhandboken heter ”Infektioner i magtarmkanalen”.

Kommunerna i Kronobergs län

Vårdhygieniska rutiner inom kommunal vård och omsorg i Kronobergs län

Framtagen av

Lena Bodin, MAS Uppvidinge Kommun
Åsa Svensson, MAS Älmhults kommun
Katarina Madehall, hygiensjuksköterska
Lena Nilsson, hygiensjuksköterska
Susanna Lundvall, hygiensjuksköterska

Utgåva

01

Ersätter

Godkänd och fastställd av

Medicinskt ansvarig sjuksköterska i respektive kommun

Fastställd

2015-04-20

Giltig från

2015-04-20

Denna rutin är ett komplement till den nationella Vårdhandboken, www.vardhandboken.se.

Allmänt

Clostridium difficile (CD) är en anaerob sporbildande tarmbakterie. Många personer har bakterien i tarmen utan att visa tecken på infektion. Vid antibiotikabehandling rubbas den normala bakteriefloran i tarmen med ökad möjlighet för CD att växa till. Symtomen börjar vanligen under pågående antibiotikabehandling men kan även debutera efter avslutad behandling. Sporadiska infektioner utan koppling till antibiotikabehandling förekommer.

Bakterien kan bilda toxin som irriterar slemhinnan och orsakar då diarré, alltifrån mild diarré till livshotande tjocktarmsinflammation, pseudomembranös kolit. Bakteriestammar som inte bildar toxin anses inte vara sjukdomsframkallande.

Vanligaste riskfaktorerna för att drabbas av CDI (Clostridium difficileinfektion) är

- antibiotikabehandling
- behandling med protonpumpshämmare eller kortison
- hög ålder
- tidigare episoder med CDI
- nedsatt immunförsvar.

Symtom på CDI

- vattnig, illaluktande, ibland blodtillblandad diarré
- vid svår infektion förekommer stormande förlopp med hög feber och blodig diarré med krampartade buksmärtor

Smittspridning

Smittspridning sker via bakterier som utsöndras med tarminnehållet. Det är en kontaktsmitta, direkt kontakt med smittsam person (till exempel via händerna) eller indirekt kontakt med smittämnet via sängkläder, förorenade ytor eller föremål. Sporerna kan överleva i omgivningen runt smittade personer under lång tid och därigenom spridas i vårdmiljö. Sporerna är mycket motståndskraftiga mot olika desinfektionsmedel. Därför används även handtvätt efter vårdarbete. Noggrann städning och mekanisk bearbetning/gnuggning av ytor är viktigt. Klorbaserat medel används.

Särskilt boende

Vårdtagare som har CDI bör stanna i sin lägenhet med egen toalett 2 dygn efter sista diarré. Måltider serveras i lägenheten. Vid långvariga besvär kontakta vårdhygien för bedömning och eventuell individuell rutin.

I de fall vårdtagaren inte kan stanna i lägenheten behövs hjälp med handhygien, personlig hygien och rena kläder dagligen. Dessutom ska allt som har med mat att göra plockas undan från gemensamma utrymmen.

Ordinärt boende

Vårdtagare i ordinärt boende rekommenderas att vänta med att delta i sociala aktiviteter tills 2 dygn efter sista diarré.

Basala hygienrutiner

All personal runt vårdtagaren skall konsekvent tillämpa basala hygienrutiner. Eftersom sporer kan finnas även i till exempel torra lakan kan handskar användas mera vid CDI än annars. Det är då **viktigt att byta handskar ofta** så att man inte sprider smitta med handskarna.

- Använd **handdesinfektion** före och efter.
- Använd **handskar** i alla moment där det finns risk att händerna kommer i kontakt med kroppsvätskor/sporer till exempel vid personlig omvårdnad eller kontakt med säng/sängkläder. Byt handskar mellan olika moment.
- **Tvätta händerna** med tvål och vatten, **även om handskar använts**. Händerna torkas torra med engångshandduk. Desinfektera därefter händerna.
- Använd **långärmat engångs plastförkläde** i alla moment där arbetsdräkten riskerar att förorenas. Byt arbetskläder om de har förorenats.
- Placera handskar, engångsförkläden och handdesinfektion nära till hands inne i lägenheten.

Vårdtagare

Vårdtagaren tvättar och desinfekterar händerna före måltid och efter toalettbesök, använd engångshanddukar.

Byt kläder och vårdbäddstextilier dagligen samt snarast om dessa blivit förorenade. Handdukar byts efter varje användning.

Handhygien personal vid livsmedelshantering

- Tvätta alltid händerna före all form av livsmedelshantering.
- Använd flytande tvål och torka torrt med engångshandduk.
- Desinfektera händerna efter handtvätten samt vid behov.

Avfall

Konventionellt avfall. Knyt ihop påsarna så de inte läcker.

Tvätt av textilier

Hanteras som vanlig tvätt, se avsnitt ”Omhändertagande av tvätt”. Tvätta sängkläder och handdukar i minst 60 °C. Kläder tvättas enligt plaggets märkning.

Punktdesinfektion

Torka ytor förorenade med avföring med klorbaserat medel. Lämna ytan fuktig och låt den självtorka. Övriga kroppsvätskor använd alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel.

Vid större mängd förorening rengör först med handdiskmedel och vatten.

Noggrann mekanisk bearbetning/gnuggning är viktigt.

Städning/Desinfektion

Inför extra städning 2 gånger per dag, gärna med signeringslista. Rengör ”tag-på-ställen” (kranar, hjälpmedel m.m.), toalett och säng med klorduk. Städa golv med fuktig metod och rengöringsmedel 3 gånger i veckan. Städning får anpassas efter planerade besök i ordinarie boende. Extra städning av ”tag-på-ställen” får till exempel göras vid de tillfällen som personal ändå är på plats.

Smittfriförklaring

När 2 dygn efter sista diarré har gått får vårdtagaren duscha, ta på rena kläder och få rent i sängen. Lägenheten smittfristädas enligt nedan. Det är sjuksköterskan som tar ställning till när en person är smittfri.

Smittfristädning

För att få bort sporer ur miljön behöver det städas i samband med smittfriförklaring. Gör en noggrann mekanisk bearbetning/gnuggning av vårdtagarnära ytor och ställen där man tar med händerna.

Byt handskar och klorbaserade engångsdukar under arbetets gång så att duken håller sig fuktig. Använd långärmat engångsförkläde. Golvet städas med rengöringsmedel. Kasta förorenat engångsmaterial som förpackningar med handskar, förkläden och annat förorenat material. Byt toarulle och toaborste.

Med klorbaserade engångsdukar	Säng, sängbord, andra möbler som används och tål medlet
	Använda hjälpmedel
	”Tag-på-ställen” till exempel handtag, lysknappar, handtorkhållare, tvål och handdesinfektionsflaskor.
	Handfat, kranar, toalett
Med rengöringsmedel	Golvet Möbler som används, men som inte tål klor